

روانشناسی و فعالیت های فوق برنامه

علی سالاری مقدم

پیشگفتار

رسالت آموزش و پرورش در هر کشوری تقویت نگرش انسانی به زندگی و ارتقای فلسفه پیشرفت و ایجاد توانایی در افراد جامعه برای زندگی سالم و سازنده است. یکی از ویژگی‌های آموزش و پرورش پیشرفته و مدرن، توجه ویژه به فعالیت‌هایی است که دانش‌آموزان در بیرون از کلاس و مدرسه انجام می‌دهند. در این نوشتار منظور از فعالیت‌های فوق برنامه فرصت‌هایی است که انسان مسئولیت‌پذیر هیچگونه مسئولیت موقتی، یا به عهده ندارد و همه چیز در اختیار او می‌باشد تا با میل و رغبت خودش به برنامه خاصی بپردازد. بسیاری از مردم حتی صاحب‌نظران به این نتیجه رسیده‌اند که باید مدارس و موسسه‌های آموزشی مسئولیت‌های بیشتر و روشن‌تری در این باره بر عهده بگیرند تا پرودری بهینه از اوقات فراغت در برنامه‌های دانش‌آموزان طراحی و گنجانده شود.

توسعه و غنی‌سازی فعالیت‌های مکمل، فوق برنامه با توجه به رویکرد نسبتاً متمرکز برنامه‌ریزی درسی و توجه دائمی داشتن به رشد مهارت‌های اجتماعی، عاطفی و شناختی فراگیران و در فرآیند یاددهی - یادگیری، لازم است برای تعدیل نارسایی و کاستی‌های برنامه درسی، توجه به علایق و استعدادها، پاسخ به نیازهای فردی، غنی‌سازی اوقات فراغت، پاسخ به تحولات پرشتاب بیان امیز و تعمیق فرآیند یاددهی یادگیری، فعالیت‌هایی در قالب مکمل و فوق برنامه برای این در مدارس در نظر گرفته شود. بنابراین با توجه به موارد بالا، در این نوشتار به بررسی نقش فعالیت‌های فوق برنامه در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌پردازیم.

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه‌ای بر فعالیتهای فوق برنامه

- ۱-۱- اهمیت و ضرورت موضوع..... ۱۲
- ۱-۲- تاریخچه فعالیتهای فوق برنامه..... ۱۴
 - ۱-۲-۱- دوران گذشته..... ۱۴
 - ۱-۲-۲- دوران معاصر..... ۱۶
 - ۱-۲-۳- فعالیتهای فوق برنامه..... ۱۸
 - ۱-۲-۴- انواع فعالیتهای فوق برنامه..... ۲۱
 - ۱-۲-۵- چگونگی شرکت دانش‌آموزان در فعالیتهای فوق برنامه..... ۲۱
 - ۱-۲-۶- مراحل برنامه ریزی فعالیتهای فوق برنامه..... ۲۳
 - ۱-۲-۷- کارکردهای فعالیت فوق برنامه در مدارس..... ۲۴
 - ۱-۲-۸- ارزش فعالیتهای فوق برنامه..... ۳۳
 - ۱-۲-۹- موانع مشارکت در فعالیتهای فوق برنامه..... ۳۴
 - ۱-۲-۱۰- نحوه موثر سازی فعالیتهای فوق برنامه..... ۳۷
 - ۱-۲-۱۱- انواع انجمن‌ها برای فعالیتهای فوق برنامه..... ۳۷

فصل دوم: پیشرفت تحصیلی

- ۲-۱- مقدمه‌ای بر پیشرفت تحصیلی..... ۴۲
- ۲-۲- تعاریف پیشرفت تحصیلی..... ۴۴
 - ۲-۲-۱- یادگیری..... ۴۵
 - ۲-۲-۲- تفاوت‌های فردی و یادگیری..... ۵۵
 - ۲-۲-۳- انواع یادگیری..... ۵۶
 - ۲-۲-۴- عوامل مؤثر بر یادگیری..... ۵۷

- ۵-۲-۲- انواع بازده‌های یادگیری..... ۵۹
- ۶-۲-۲- مفاهیم اساسی نظریه‌های یادگیری رفتاری..... ۶۰
- ۷-۲-۲- یادگیری مشارکتی..... ۶۲
- ۳-۲- عوامل موثر در پیشرفت تحصیلی..... ۸۲
- ۱-۳-۲- نقش هوش چندگانه گاردنر در پیشرفت تحصیلی..... ۸۲
- ۲-۳-۲- نقش یادگیری در پیشرفت تحصیلی..... ۸۴
- ۳-۳-۲- نقش راهبردهای شناختی در پیشرفت تحصیلی..... ۸۵
- ۴-۲-۲- نقش کیفیت آموزش در پیشرفت تحصیلی..... ۸۷
- ۵-۲-۲- نقش برنامه درسی در پیشرفت تحصیلی..... ۹۰
- ۶-۲-۳- نقش کتاب‌های درسی و مواد آموزشی در پیشرفت تحصیلی..... ۹۲
- ۷-۲-۳- نقش تجربه و زمان..... ۹۳
- ۸-۲-۳- مدت زمان تحصیل در مدرسه و منزل..... ۹۳
- ۹-۲-۳- مهارت‌ها..... ۹۵
- ۱۰-۲-۳- سازمان و تسهیلات مدرسه..... ۹۶
- ۱۱-۲-۳- آموزش از راه دور..... ۹۷
- ۱۲-۲-۳- نظریات پیشرفت تحصیلی..... ۹۹
- ۱۳-۲-۳- افت تحصیلی و عوامل موثر بر آن..... ۱۰۸
- ۴-۲- راهبردهای مقابله‌ای..... ۱۲۶
- ۱-۴-۲- تقسیم‌بندی افراد براساس راهبردهای مقابله‌ای از دیدگاه اندلرو پارکر..... ۱۲۹
- ۲-۴-۲- تقسیم‌بندی شیوه‌های مقابله‌ای از دیدگاه راجر..... ۱۳۳
- ۳-۴-۲- نقش عوامل شخصیتی بر راهبردهای مقابله‌ای..... ۱۳۴
- ۵-۲- حمایت اجتماعی..... ۱۳۵

۱-۵-۲- انواع حمایت اجتماعی..... ۱۳۹

۲-۵-۲- شروط افزایش حمایت اجتماعی از دیدگاه وایس..... ۱۴۰

منابع و مأخذ..... ۱۴۲

www.ketab.ir